

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างมาก และรวดเร็ว ซึ่งความเจริญทางด้านวัตถุและความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ที่ได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดปัญหาตามมามาก เช่น การขาดระเบียบวินัย ความเห็นแก่ตัว ความสับสนวุ่นวายในสังคม ดังที่กองการศึกษาและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (มปป.) ได้เสนอ รายงานการวิจัยสังคมไทย 2529 ได้สรุปปัญหาสังคมไทย ที่ได้รับการเอาใจใส่ และทุกฝ่ายแสดงความห่วงใยมากที่สุดในรอบปี 2529 คือ ปัญหาการว่างงาน รองลงมาได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในรูปแบบต่างๆ ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี เป็นต้น ปัญหาสังคมดังกล่าว สมพงษ์ (2527) เห็นว่าความเจริญทางด้านวัตถุเริ่มเข้ามาครอบงำ และแทนที่แนวคิดทางศาสนา มากขึ้น ทำให้เกิดสภาพการณ์ที่คนมุ่งหวังผลประโยชน์ของตนมากกว่าส่วนรวม คุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมกำลังถูกละทิ้ง ทั้งในส่วนของความเชื่อ และการนำไปปฏิบัติ

ปัญหาสังคมต่างๆ เหล่านี้ สะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมของสังคม ก่อให้เกิดความเดือดร้อนและไม่พึงปรารถนาต่อส่วนรวม คนในสังคมต้องหาทางแก้ไข ด้วยการร่วมมือกันในการแก้ปัญหาดังกล่าว วิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยลดปัญหาสังคมลงได้คือ การศึกษา ดังที่ พระวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร ได้ทรงเขียนไว้ในข้อสรุปรายงานการเสด็จตรวจการศึกษาในประเทศทางตะวันออก ฑูลเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวในข้อที่สี่ว่า "ศิลปธรรมเสื่อมทั่วโลก การศึกษาจะช่วยแก้ไขได้" (นิรมล, 2526) เพราะการศึกษาสอนให้คนคิดและใช้เหตุผลคิดวิเคราะห์แบบวิทยาศาสตร์ เพื่อค้นหาความจริงและมุ่งผลิตคน เพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมในทางที่ดีขึ้น ซึ่งส่งผลก่อให้เกิดความก้าวหน้าในสังคมอีกด้วย แต่การศึกษาที่แท้จริง ต้องสามารถผลิตคนให้มีทั้งความรู้ทางวิชาการ และเพียบพร้อมด้วยคุณธรรมยึดมั่นในค่านิยม ตลอดจนมีพฤติกรรมที่ดีงาม ทั้งกาย วาจา ใจ เพื่อให้คนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคม

การศึกษาในด้านจริยศึกษา มีผลต่อการพัฒนาจิตใจเป็นอย่างยิ่งและจิตใจเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ดังที่ระวี (อ้างถึงในโกวิท และภินดา, 2527) ได้กล่าวว่า ตัวจิตเป็นจริยธรรม เพราะเป็นธรรมชาติที่ประกอบขึ้นจากลักษณะองค์ประกอบที่เป็นฝ่ายดี ฝ่ายชั่ว และเป็นพื้นฐานสนับสนุนส่งเสริมได้ทั้งดีและชั่ว และสอดคล้องกับพระอาจารย์มหาบัว ญาณสัมปันโน (อ้างถึงใน ศุภวรรณ, 2532) ที่ได้กล่าวว่า ความเจริญทางจิตใจที่ได้รับการพัฒนา ย่อมเป็นผลดีกว่าความเจริญทางด้านวัตถุที่ไม่ได้พัฒนาจิตใจไปพร้อมกันอยู่มาก ดังนั้นการพัฒนาจิตใจควรได้รับการพัฒนา ก่อนการพัฒนาใดๆ เนื่องจากจะเป็นสิ่งที่ส่งผลให้เกิดความสงบ เป็นสุขในสังคม

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 จึงจัดให้มีวิชาจริยศึกษาในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เพื่อ
เตรียมเยาวชนให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการพัฒนาค่านิยม
เจตคติ พฤติกรรมและบุคลิกภาพ เน้นการเป็นคนช่างคิด ช่างทำ และการปรับตัว
เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ (ศึกษาธิการ, กระทรวง, กรมวิชาการ, 2533) นอกจาก
นั้น หลักสูตรยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้และฝึกฝนคุณธรรมอย่างสม่ำเสมอจนเป็น
นิสัย เพื่อเน้นการปลูกฝังให้ทำแต่ความดี ละเว้นความชั่ว มีอารมณ์แจ่มใส ส่งเสริม
ความรู้ความเข้าใจ ความสำนึกและการปฏิบัติหน้าที่เหมาะสมตามวัย แต่การสอน
จริยศึกษาในโรงเรียนยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ในปี 2522 จินดา
(2523) ได้ศึกษาปัญหาการสอนจริยธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในเขต
การศึกษา 2 พบว่ามีปัญหาด้านครูผู้สอน เนื่องจากมีประสบการณ์ในการสอน
จริยศึกษาค่อนข้างน้อย ครูต้องสอนทุกวิชา และส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกอบรม
การสอนจริยศึกษา

จะเห็นได้ว่าปัญหาการสอนจริยศึกษา ส่วนใหญ่เกิดจากวิธีการสอนของครู
ที่จำกัดการบรรยายและอธิบาย การใช้อุปกรณ์การสอน การจัดกิจกรรมเสริม
หลักสูตรมีน้อย จึงมีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเทคนิคการสอนจริยศึกษาไว้มากมาย เช่น
การสอนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การแสดงบทบาทสมมติ การสอนแบบ
ซินติเคท การนำวิธีการสอนในสมัยพุทธกาลมาประยุกต์ใช้ การสอนตามขั้นทั้งสี่ของ
อริยสัจสี่ การใช้กิจกรรมแบบฝึกสติภาวนาอาพา-เทคนิค การสอนโดยใช้หนังสือพิมพ์
การใช้หนังสือนิทาน การใช้หุ่นเชิดมือ การละเล่นพื้นเมือง การใช้สไลด์เทป ตลอดจน
จนการเปรียบเทียบวิธีสอนต่างๆและการผลิตสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมแก่ผู้เรียน (สุภาวรรณ, 2532)

ถึงแม้ว่าในปัจจุบัน จะมีผู้ทำการวิจัยเทคนิคการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมจำนวนมาก แต่พบว่า งานวิจัยส่วนมากจะใช้กับกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6, มัธยมศึกษา หรือสูงกว่า มากกว่าที่จะทดลองใช้กับเด็กเล็ก (ศุภวรรณ, 2532) ทั้งๆที่ในปัจจุบัน นักวิทยาศาสตร์จำนวนมากได้ยอมรับแล้วว่า ในช่วง 6 ปี แรกของชีวิต หากเด็กได้รับการเลี้ยงดูและฝึกฝนอย่างถูกต้อง ก็จะกลายเป็น ผู้ใหญ่ที่มีความสามารถที่ยิ่งใหญ่และมีความสุข ในทางตรงกันข้าม หากเด็กได้รับการ เลี้ยงดูและฝึกฝนที่ไม่เหมาะสม จะกลายเป็นคนก้าวร้าว เจ้าอารมณ์ อ่อนแอ ไม่มี ความมั่นคงทางจิตใจ ซึ่งจะกลายเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมในปัจจุบัน (เกียรติวรรณ , 2534)

เนื่องจากพัฒนาการสูงสุดของเซลล์ประสาทสมอง อยู่ในช่วงอายุแรกเกิด ถึง 6 ขวบ ดังนั้น การสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม จะ ช่วยให้นักเรียนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคม ดังที่นิพนธ์ (2534) ได้ให้ ข้อเสนอแนะในการพัฒนามโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีแก่นักเรียนในระดับประถมศึกษา ว่า การปลูกฝังแนวคิดและเจตคติ ควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก จึงจะได้ผลดีกว่าตอนโต เป็นผู้ใหญ่แล้ว ควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและห้องเรียน ให้เอื้อต่อการพัฒนามโนทัศน์ ตลอดจนควรควรปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการอยู่ ร่วมกันในสังคม เพราะเด็กในวัยนี้ชอบการเลียนแบบ ซึ่งสอดคล้องกับศุภวรรณ (2532) ที่เห็นว่า การเรียนการสอนจริยศึกษา หรือการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ ผู้เรียนนั้น ครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุด และครูที่จะอบรมสั่งสอนจริยธรรมให้แก่ นักเรียนได้อย่างดีนั้น ครูจะต้องเป็นผู้ที่รักเด็ก ปฏิบัติต่อเด็กโดยยึดเอาความเจริญ เติบโตของเด็กเป็นสำคัญ ต้องประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี รู้จักการอบรม สั่งสอนเด็กที่ถูกต้อง แต่ปัจจุบันกลับมีปัญหาเกี่ยวกับครู กล่าวคือ ความประพฤติ

ของครูมักไม่ค่อยเป็นแบบอย่างที่ดี ดังนั้น เพื่อให้การสอนจริยศึกษาให้ได้ผล จึงควรมุ่งพัฒนาครูเป็นสำคัญ โดยต้องเลือกครูที่มีความสามารถเข้าใจวิชาจริยศึกษาเป็นสื่อในการเชื่อมโยงวิชาต่างๆ เข้ามาหาชีวิตและสังคมของเด็ก เพื่อให้เด็กเห็นคุณค่าของวิชาการเหล่านั้นต่อชีวิตและสังคม และนำไปใช้ให้เกิดคุณค่า มีพฤติกรรมทางจริยธรรมที่พึงประสงค์ต่อสังคมอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะนำแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงวิชาการต่างๆ เข้าหาชีวิตและสังคมของเด็ก เพื่อพัฒนานักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านวิชาการ ร่างกาย จิตใจและคุณธรรม ในเรื่องของความเชื่อเพื่อเผื่อแผ่ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความมีเมตตากรุณา และปิยวาจา อันจะส่งผลให้นักเรียนเกิดลักษณะนิสัยทางสังคมที่พึงประสงค์ เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

แนวคิดแบบนีโอฮิวแมนนิส เป็นปรัชญากลุ่มมนุษยนิยมซึ่งให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงอุดมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตคนรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และคุณธรรม สามารถเชื่อมโยงวิชาการต่างๆ ประยุกต์ให้เข้ากับเทคโนโลยี และนำสิ่งประดิษฐ์ที่ทันสมัยทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ของโลก และพยายามที่จะสร้างระบบการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ที่จะนำมาซึ่งความผาสุกแก่มวลมนุษย์ (เกียรติวรรณ, 2535) โดยการเรียนการสอนนั้น จะคำนึงถึงความรู้สึกของเด็กเพราะการเรียนรู้ ความจำ อารมณ์ และความรู้สึกของมนุษย์ ไม่สามารถแยกจากกันได้ การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจแก่เด็ก ควรเริ่มต้นจากความรู้สึกของเด็ก เพราะอารมณ์และความรู้สึก จะทำให้เกิดความคิดต่างๆ ออกไป ดังนั้นการเล่าเรื่องหรือเล่านิทานจึงมีส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างมาก การถ่ายทอดเรื่องราว

ต่างๆที่ยุ่งตรงใจหรือดึงดูดใจมากเท่าไร เด็กก็จะจดจำเก็บไว้ในจิตใจสำนึกได้ง่ายเท่านั้น และหากเป็นนิทานที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมแล้ว จะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของเด็กด้วย

นอกจากนั้นการแสดงพฤติกรรมต่างๆของบุคคล จะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น พื้นฐานการเลี้ยงดู ประสบการณ์เดิม การใช้จิตสำนึก ซึ่งหากมีการปลูกฝังสิ่งที่ดีในจิตสำนึกและจิตสำนึกของเด็กแล้ว การแสดงพฤติกรรมก็จะแสดงออกมาตามที่จิตสำนึกและจิตสำนึกเป็นตัวกำหนด นั่นก็คือครูผู้สอน จะต้องมีการพัฒนาตนเองเสียก่อน กล่าวคือ เชื่อมั่นในปรัชญาแนวมนุษยนิยม และใช้แนวคิดนิโอฮิวแมนนิสขณะสอน คือ สบตาเด็กขณะที่พูดคุยกับเด็ก อ้อมแอ้มแจ่มใสกับนักเรียนเสมอ ใช้คำพูดในทางที่ดีกับนักเรียนเสมอ และประการสำคัญคือ มีการสัมผัสเนื้อตัวเด็ก

จะเห็นว่าแนวคิดแบบนิโอฮิวแมนนิส มีคุณลักษณะที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีในด้านคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งมีแบบอย่างที่ดีจากครูผู้สอนในการปฏิบัติตนในสังคม เหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึมซับเข้าสู่จิตสำนึก และมีพฤติกรรมที่ดีในด้านคุณธรรม จริยธรรม ขณะเดียวกัน มีการพัฒนาทางวิชาการ เพื่อความเป็นมนุษย์ยุคใหม่ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำแนวคิดนิโอฮิวแมนนิส ไปใช้ในวิชาจริยศึกษาสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพของสังคม สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคม อันจะเป็นการช่วยลดปัญหาสังคมได้ อีกทางหนึ่ง และหากแนวคิดของนิโอฮิวแมนนิส สามารถพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนได้อย่างเห็นผล ก็จะเป็นข้อมูลในการนำไปประกอบการปรับปรุง และส่งเสริมการสอนจริยศึกษาให้ได้ผลดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ก่อนและหลังการเรียนจากการสอนตามแนวคิดแบบนีโอฮิวแมนนิส
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการแสดงออกเชิงจริยธรรม ก่อนและหลังการเรียนจากการสอนตามแนวคิดแบบนีโอฮิวแมนนิส

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมและแนวคิดของนีโอฮิวแมนนิส ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถเติบโตอย่างเสรีในทิศทางที่ถูกต้อง มีคุณภาพทั้งร่างกาย จิตใจ และมีคุณธรรม จริยธรรม ด้วยการสอนตามแนวคิดเช่นนี้ นักเรียนน่าจะมีจริยธรรมสูงขึ้น โดยถือว่าการที่ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางจริยธรรมนั้น สามารถวัดเปรียบเทียบได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการตัดสินใจเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมการแสดงออกทางด้านคุณธรรมจริยธรรม (ศึกษาธิการ, กระทรวง, กรมวิชาการ, 2523) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

1. คะแนนผลการสอบ และผลการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของนักเรียน ที่เรียนจากการสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. พฤติกรรมแสดงออกเชิงจริยธรรมของนักเรียน ที่เรียนจากการสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี จำนวน 295 คน
กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี จำนวน 36 คน ที่คัดเลือกโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเป็นกลุ่ม (cluster sampling)

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรที่ทำการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

1. ตัวแปรต้น คือการสอนตามแนวคิดแบบนีโอฮิวแมนนิส
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษา ผลการตัดสินใจเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมการแสดงออกเชิงจริยธรรม

ระยะเวลาในการทดลอง

การทดลองกระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 (5 สิงหาคม 2537 - 15 พฤศจิกายน 2537) ระยะเวลาการทดลอง จำนวน 60 คาบ (20 ชั่วโมง)

เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เป็นเนื้อหาวิชาจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของกระทรวงศึกษาธิการ ในภาคเรียนที่ 2 จำนวน 5 เรื่องคือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความมีเมตตากรุณา และปียวาจา

นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนอนุบาล
อุบลราชธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537

การสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส หมายถึง การสอนตามแผนการสอน
ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส และแผนการสอนเสริม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็น
กิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง ที่มุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
ทั้งทางด้านวิชาการ จิตใจและจริยธรรม โดยใช้กิจกรรมและหลักการต่างๆร่วมกัน
คือ

1. การเล่านิทานที่สอดแทรกจริยธรรม
2. การทำโยคะอาสนะ เพื่อให้เกิดสมาธิ และปรับคลื่นสมองให้มี
ความถี่ต่ำก่อนการเรียนรู้
3. การเสริมแรงในทางบวกจากครู
4. การกระตุ้นให้นักเรียนคิดและพูดในสิ่งที่ดีเสมอ
5. การยิ้มแย้มแจ่มใสกับนักเรียนและการทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี
6. การสบสายตาระหว่างที่พูดคุยกับนักเรียน
7. การสัมผัสเนื้อตัวนักเรียน

แผนการสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส หมายถึง แผนการสอนที่ใช้
แนวคิดแบบนีโอฮิวแมนนิสที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเน้นการฝึกโยคะอาสนะเพื่อพัฒนา
จิตใจ และการปลูกฝังจิตสำนึกโดยใช้นิทานเชิงจริยธรรม โดยแต่ละแผนการสอน
ประกอบด้วย

- ความคิดรวบยอด
- วัตถุประสงค์
- เนื้อหา
- กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
- การประเมินผล
- สื่อและอุปกรณ์

และมีขั้นตอนการสอนดังนี้

ขั้นนำ	5 นาที
ขั้นสอน	
- ดูวีดิทัศน์การทำท่าโยคะอาสนะ	10 นาที
- ให้นักเรียนฝึกท่าโยคะอาสนะ	10 นาที
- ให้นักเรียนฟังนิทานจริยธรรมประกอบ	
สื่อต่างๆ	10 นาที
- ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับจริยธรรมจาก	
นิทานที่ฟัง	10 นาที
ขั้นสรุป	5 นาที
ขั้นวัดผล	10 นาที

แผนการสอนเสริม หมายถึง แผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยเน้นการฝึกท่าโยคะอาสนะ ที่สอดคล้องกับแผนการสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสในแต่ละสัปดาห์ เพื่อพัฒนาจิตใจและสมาธิ เป็นกิจกรรมต่อเนื่องประมาณ 20 นาที โดยใช้ในช่วงเวลา 8.40-9.00 น. ของวันจันทร์, วันอังคาร และวันพุธ ในสัปดาห์ถัดไปจากการสอนด้วยแผนการสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส

จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน ที่สามารถสังเกตและวัดได้ซึ่งประกอบด้วยจริยธรรม 5 เรื่อง คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความมีเมตตากรุณา และปียวาจา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษา หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชนิด 3 ตัวเลือกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

พฤติกรรมการแสดงออกเชิงจริยธรรม หมายถึง ค่าความถี่ที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน โดยใช้แบบสังเกตการแสดงออกพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบความถี่ของการกระทำ ใช้ในการสังเกตการแสดงพฤติกรรมจากกิจกรรมที่กำหนดให้

ผลการตัดสินใจเชิงคุณธรรม หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบการตัดสินใจของนักเรียนจากสถานการณ์ที่กำหนด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการกำหนดสถานการณ์ 5 เรื่อง คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความมีเมตตากรุณา และปียวาจา โดยคำตอบจะมีตัวเลือก 3 ข้อ ไม่มีข้อผิด แต่ค่าคะแนนของคำตอบแต่ละข้อจะไม่เท่ากัน โดยจะให้คะแนนเป็น 3, 2 และ 1 ตามที่ผู้วิจัยกำหนด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แผนการสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อพัฒนาจริยธรรม
2. ได้แนวทางในการปรับปรุงการสอนจริยศึกษา ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานและพัฒนาด้านจิตใจแก่นักเรียนที่จะเติบโตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ